

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Izpitsna pola 1

Ponedeljek, 5. junij 2023 / 90 minut (60 + 30)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Konceptni list je na perforanem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

Izpitsni poli je priložena barvna priloga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitsna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 90 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 60 minut, za reševanje dela B pa 30 minut.

Izpitsna pola v delu A vsebuje 5 nalog polodprtga tipa, od katerih izberite in rešite 4, v delu B pa 3 naloge odprtga tipa, od katerih izberite in rešite eno. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 80, od tega 60 v delu A in 20 v delu B.

Vse slike so v priloženi barvni prilogi.

V preglednicah z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prve štiri naloge, ki ste jih reševali v delu A, in prvo nalogo, ki ste jo reševali v delu B.

Del A				
1.	2.	3.	4.	5.

Del B		
6.	7.	8.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapisi na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Osnutek naloge dela B, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 24 strani (1–24), od tega 3 prazne. Barvna priloga ima 12 strani (25–36).

M 2 3 1 5 6 1 1 1 0 2

3/36

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

5/36

Prazna stran

OBRNITE LIST.

DEL A

1. naloga: Arhitekturna umetnost starega veka

- 1.1. Predstavljene umetnine na slikah od 1.1 do 1.4 zajemajo dve obdobji umetnosti starega veka. Poimenujte ju.

Poimenujte ju.

(2 točki)

(2 točki)

- 1.2. Kdo je bil glavni naročnik umetnin v tem obdobju?

(1 točka)

(1 točka)

- 1.3. Poimenujte tri arhitekturne tipe stavb na slikah od 1.1 do 1.3.

(3 točko)

(3 točke)

- 1.4. Stavbe na slikah od 1.1 do 1.3 so sakralne. Razložite ta pojem.

644 X11

(1 točka)

1.5. Poimenujte tip tlorisa na slikah 1.2 in 1.2a.

(1)

Stavba je sestavljena iz več delov. Poimenujte dva.

(2)
(3 točke)

1.6. Na stenah (slika 1.4) so se ponekod ohranile monumentalne slike. Imenujte slikarsko tehniko.

Slikarska tehnika: _____
(1)

Določite kompozicijo teh upodobitev.

(1)

Razložite, kako so figure upodobljene.

(1)

Z dvema navedbama napišite teme najpogostejših upodobitev.

(2)
(5 točk)

2. naloga: Antično kiparstvo

2.1. Katero kiparsko zvrst prepoznote v slikovnem gradivu te naloge?

(1 točka)

2.2. Na katerih tipih oz. vrstah antičnih spomenikov se pogosto pojavlja ta zvrst? Navedite tri.

(3 točke)

2.3. Predstavite tri značilnosti helenističnega obdobja, ki jih razberete s slik 2.1 in 2.1a.

(3 točke)

2.4. Poimenujte mitološki motiv na slikah 2.1 in 2.1a ter na sliki 2.2.

Sliki 2.1 in 2.1a:

(1)

Slika 2.2:

(1)
(2 točki)

2.5. Kakšnemu namenu je služil spomenik na sliki 2.3?

(1)

S pomočjo slike 2.3a določite snov in neposredno spoznavni motiv.

Snov: _____

Neposredno spoznavni motiv: _____
(2)
(3 točke)

2.6. Poimenujte spomenik na sliki 2.4 in njegovo nahajališče.

(1)

Prepoznejte mitološki motiv in ga predstavite.

(2)
(3 točke)

3. naloga: Umetnost in čas bolezni

- 3.1. Prenova stavb na sliki 3.1 predstavlja zlato dobo Aten, ki se je končala s katastrofično epidemijo kuge. Zapišite stoletje ali umetnostno obdobje te dobe.

(1)

Med žrtvami epidemije je bil tudi državnik in pobudnik te prenove. Poimenujte ga.

(1)

Na stavbah na sliki 3.1a sta uporabljena dva stebrna reda. Poimenujte ju.

(1)
(3 točke)

- 3.2. Na slikah 3.2 in 3.3 sta upodobljena vladarja, katerih vladavino je zaznamovala epidemija kuge. Poimenujte ju.

(1)

Za vsako upodobitev napišite po dve značilnosti vladarske upodobitve.

Slika 3.2:

Slika 3.3:

(4)
(5 točk)

- 3.3. Epidemije so vplivale tudi na nastanek motivov ali umetnin, kot sta tisti na slikah 3.4 in 3.5. Razložite, kako se to izrazi v motivu na sliki 3.4.

(2)

Na sliki 3.5 je upodobljena kuga v podobi jezdeca. Kako strokovno imenujemo takšno vrsto upodobitve?

(1)

Na osnovi katere literarne predloge je nastalo delo na sliki 3.5?

(1)
(4 točke)

- 3.4. Epidemije velikokrat niso prizanesle niti umetnikom. Žrtev takšnih epidemij sta bila tudi avtorja del na slikah 3.6 in 3.7. V katerem mestu, ki je bilo pogosto izpostavljeno epidemijam, sta živela umetnika?

(1)

Zapišite dve vsebinski posebnosti ali novosti renesančnega slikarstva v tem mestu.

(2)
(3 točke)

4. naloga: Srednjeveško kiparstvo

4.1. Prepoznejte umetnostnozgodovinski obdobji na slikah 4.1 in 4.3.

Slika 4.1: [Zagovor na vlasništvo](#)

Slika 4.3: _____ (2)

Prepoznaite ikonografski motiv na sliki 4.1a in njegovo literarno predlogo.

(2)
(4 točke)

4.2. Kako imenujemo predmete, kot je umetnina na sliki 4.2?

Čemu so bili ti predmeti namenjeni?

(1)

Kako se to kaže v videzu umetniškega dela na sliki 4.2?

(1)
(3 točke)

4.3. Kateri ikonografski motiv prepozname na sliki 4.3? Predstavite njegovo vsebino.

(2)

Delo na sliki 4.3 je zasnovano po načelu pomenske perspektive. Pojasnite ta pojem.

(1)

Predstavite tri oblikovne značilnosti umetniškega dela na sliki 4.3.

(3)
(6 točk)

4.4. Oglejte si sliko 4.3 in pojasnite izraza *mandorla* in *horror vacui*.

Mandorla: _____

(1)

Horror vacui: _____

(1)
(2 točki)

5. naloga: Prepoznavanje umetnika

5.1. Kdo je avtor podobe na sliki 5.1?

(1)

Kje in v katerem mestu se ta poslikava nahaja?

(1)

V katero umetnostnozgodovinsko obdobje spada slikarstvo tega umetnika?

(1)
(3 točke)

5.2. Kateri ikonografski motiv prikazuje slika 5.1?

(1)

Del katere zgodbe je prizor na sliki 5.1 in kaj ta prizor predstavlja?

(2)
(3 točke)

5.3. Na sliki 5.3 je upodobljena poslednja sodba. Prizor je sestavljen iz več motivov. Imenujte tri.

(3 točke)

5.4. Navedite tri oblikovne značilnosti slikarstva tega umetnika.

(3 točke)

5.5. Isti slikar je poslikal tudi notranjščino cerkve v Assisiju (slika 5.4). Življenje katerega svetnika je tam upodobljeno?

(1)

Kdo je bil ta svetnik oziroma zakaj je pomemben?

(1)
(2 točki)

5.6. Kateri ikonografski motiv označuje izraz *maestà* (slika 5.5)?

(1 točka)

DEL B

6. naloga

Oglejte si umetniško delo na slikah 6.1, 6.1a, 6.1b in 6.1c ter ga predstavite:

1. Zapišite ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in delo slogovno opredelite. (4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi. (3 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...). (3 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. (3 točke)
5. Primerjajte delo na slikah 6.1, 6.1a, 6.1b in 6.1c s tistim na slikah 6.2, 6.2a in 6.2b glede na obliko in funkcijo. Poudarite tako podobnosti kot razlike. (5 točk)
6. Primerjalno opredeljite svoj odnos do obeh del. (2 točki)

Skupaj 20 točk

Odgovarjajte tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, danem v vprašanjih. Oblikujte besedilo v smiselnih povezanih povedih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Besedilo naj bo dolgo od 200 do 350 besed (približno eno do tri strani).

7. naloga

Oglejte si umetniško delo na slikah 7.1 in 7.1a ter ga predstavite:

1. Zapišite ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in delo slogovno opredelite.
(4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
(3 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
(3 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost.
(3 točke)
5. Primerjajte delo na slikah 7.1 in 7.1a s tistim na slikah 7.2 in 7.2a glede na obliko in vsebino. Poudarite tako podobnosti kot razlike.
(5 točk)
6. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del.
(2 točki)

Skupaj 20 točk

Odgovarjajte tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, danem v vprašanjih. Oblikujte besedilo v smiselnopovezanih povedih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Besedilo naj bo dolgo od 200 do 350 besed (približno eno do tri strani).

8. naloga

Oglejte si umetniško delo na sliki 8.1 in ga predstavite:

1. Zapišite ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in delo slogovno opredelite.
(4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
(3 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
(3 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost.
(3 točke)
5. Primerjajte delo na sliki 8.1 s tistim na sliki 8.2 glede na namen in okoliščine, vsebino, obliko, tehniko ter vplive. Poudarite tako podobnosti kot razlike.
(5 točk)
6. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del.
(2 točki)

Skupaj 20 točk

Odgovarjajte tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, danem v vprašanjih. Oblikujte besedilo v smiselnopovezanih povedih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Besedilo naj bo dolgo od 200 do 350 besed (približno eno do tri strani).

Številka izbrane naloge: _____

M 2 3 1 5 6 1 1 1 2 0

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 2 3 1 5 6 1 1 1 2 1

21/36

Viri slik v barvni prilogi (k Izpitni poli 1)

- Slika 1.1: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997.
- Slika 1.2: J. Debicki idr., Zgodovina slikarske, kiparske in arhitekturne umetnosti, Modrijan, Ljubljana, 1998.
- Slika 1.2a: <http://www.aldokkan.com/art/edfu.htm>. Pridobljeno: 13. 9. 2018.
- Slika 1.3: <https://wallpapers.gg/>. Pridobljeno: 20. 4. 2020.
- Slika 1.4: <https://www.renderhub.com/dazinbane/>. Pridobljeno: 21. 4. 2021.
- Slika 2.1: https://media2.trover.com/T/53404c25d6bdd411bd000612/fixedw_large_4x.jpg. Pridobljeno: 21. 4. 2020.
- Slika 2.1a: <https://higherinquietude.files.wordpress.com/2015/07/image5.jpg>. Pridobljeno: 23. 4. 2021.
- Slika 2.2: G. Hafner, Kreta in Helada, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana, 1969.
- Sliki 2.3 in 2.3a: <http://www.crystalinks.com/>. Pridobljeno: 24. 9. 2018.
- Slika 2.4: <http://www.kam.si/images/stories/mesta/>. Pridobljeno: 20. 2. 2017.
- Slika 3.1: <https://aristotleguide.files.wordpress.com/2013/12/>. Pridobljeno: 22. 4. 2021.
- Slika 3.1a: <https://thumbs.dreamstime.com/b/>. Pridobljeno: 22. 4. 2021.
- Slika 3.2: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997.
- Slika 3.3: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997.
- Slika 3.4: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1998.
- Slika 3.5: <http://www.independent.co.uk/incoming/article8755043.ece/alternates/w620/5594906.jpg>. Pridobljeno: 24. 2. 2015.
- Slika 3.6: <https://www.wga.hu/art/>. Pridobljeno: 31. 7. 2018.
- Slika 3.7: <https://www.wga.hu/art/>. Pridobljeno: 22. 4. 2021.
- Slika 4.1: <https://en.wikipedia.org/wiki/>. Pridobljeno: 8. 11. 2021.
- Slika 4.1a: https://www.akg-images.com/Docs/AKG/Media/TR3_WATERMARKED/a/c/7/0/AKG141984.jpg. Pridobljeno: 22. 4. 2021.
- Slika 4.2: <https://artsandculture.google.com/asset/>. Pridobljeno: 28. 5. 2020.
- Slika 4.3: <https://www.wga.hu/art/>. Pridobljeno: 2. 12. 2019.
- Slika 5.1: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997.
- Slika 5.2: <https://zebrart.it/>. Pridobljeno: 22. 4. 2021.
- Slika 5.3: <https://www.artesvelata.it/>. Pridobljeno: 22. 4. 2021.
- Slika 5.4: M. Levey, Zgoščena zgodovina slikarstva od Giotta do Cézanna, DZS, Ljubljana, 1969.
- Slika 5.5: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997.
- Slika 6.1: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997.
- Slika 6.1a: <https://arthistoryleavingcert.com/>. Pridobljeno: 14. 9. 2017.
- Slika 6.1b: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997.
- Slika 6.1c: <https://www.wikiwand.com/de/>. Pridobljeno: 4. 6. 2020.
- Slika 6.2 in 6.2a: <https://en.wikipedia.org/wiki/>. Pridobljeno: 8. 6. 2020.
- Slika 6.2b: https://act.art.queensu.ca/details_dual.php?i=3237&j=3238. Pridobljeno: 8. 11. 2021.
- Slika 7.1: https://www.mosleyart.com/uploads/1/2/8/5/12853355/871429571_orig.jpeg. Pridobljeno: 22. 4. 2021.
- Slika 7.1a: <https://m.visituscany.com/en/attractions/>. Pridobljeno: 22. 9. 2021.
- Slika 7.2: <http://www.the-art-minute.com/wp-content/uploads/2012/09/>. Pridobljeno: 22. 4. 2021.
- Slika 7.2a: <https://tinyurl.com/ye3x8mef>. Pridobljeno: 22. 4. 2021.
- Slika 8.1: H. Honour in J. Fleming, A World History of Art, Laurence King Publishing, London, 1999.
- Slika 8.2: J. Schultze idr., 19. stoletje, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana, 1971.

Prazna stran

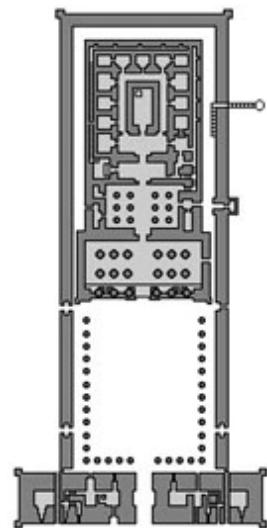
Prazna stran

Barvna priloga (k Izpitni poli 1)**1. naloga: Arhitekturna umetnost starega veka**

Slika 1.1

Slika 1.2

Slika 1.2a

Slika 1.3

Slika 1.4

2. naloga: Antično kiparstvo

Slika 2.1

Slika 2.1a

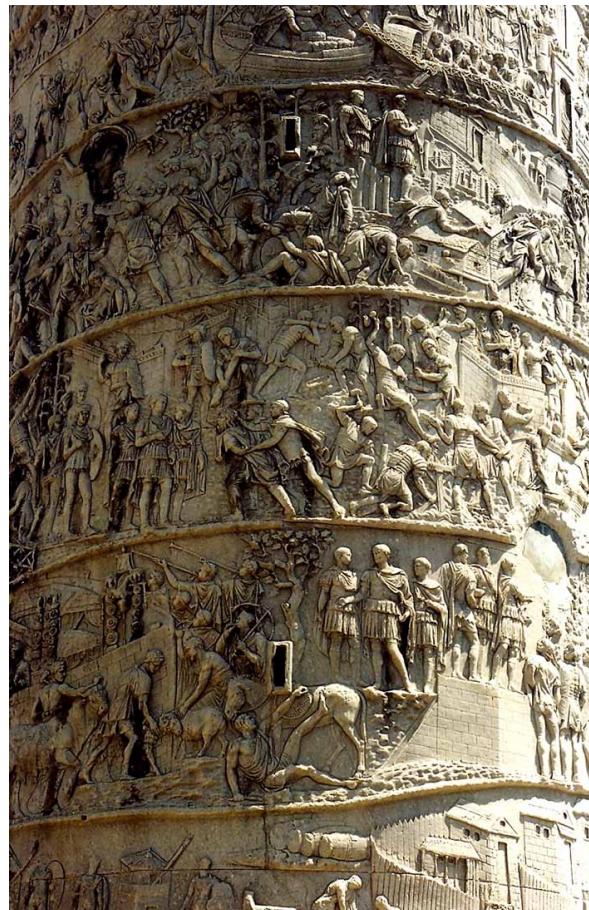
Slika 2.2

M 2 3 1 5 6 1 1 1 2 7

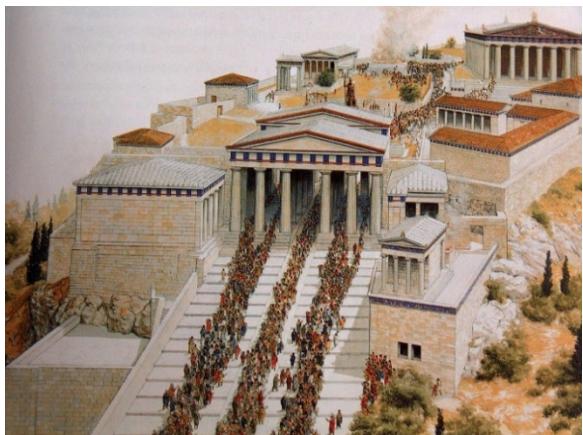
Slika 2.3

Slika 2.3a

Slika 2.4

3. naloga: Umetnost in čas bolezni

Slika 3.1

Slika 3.1a

Slika 3.2

Slika 3.3

Slika 3.4

M 2 3 1 5 6 1 1 1 2 9

29/36

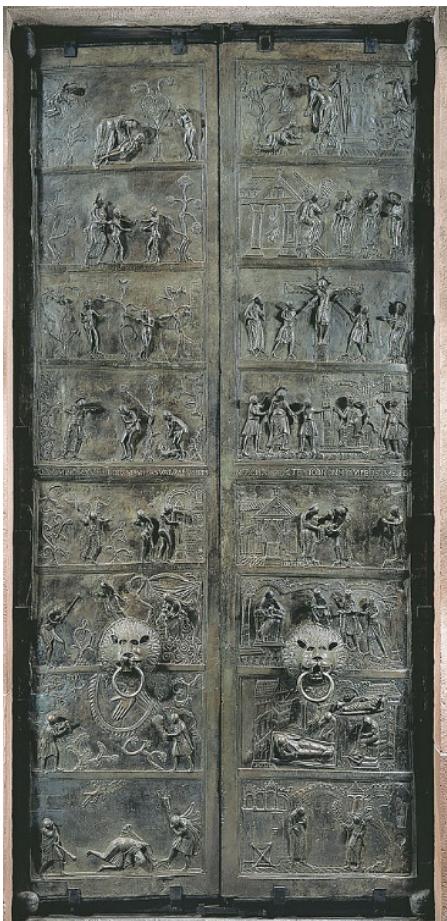
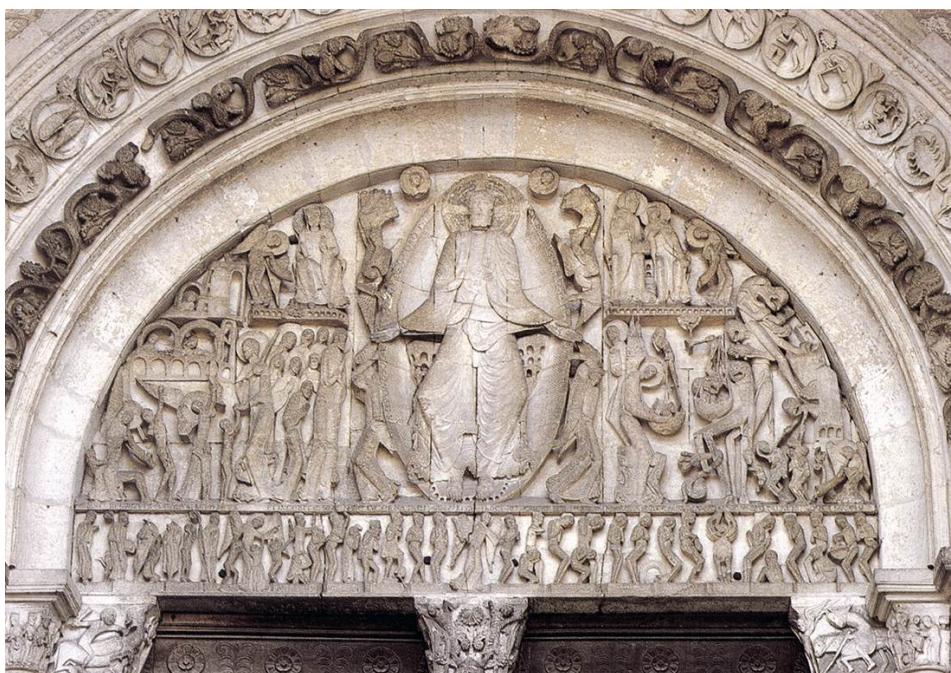
Slika 3.5

Slika 3.6

Slika 3.7

4. naloga: Srednjeveško kiparstvo*Slika 4.1**Slika 4.1a**Slika 4.2**Slika 4.3*

5. naloga: Prepoznavanje umetnika

Slika 5.1

Slika 5.2

Slika 5.3

M 2 3 1 5 6 1 1 1 3 3

33/36

Slika 5.4

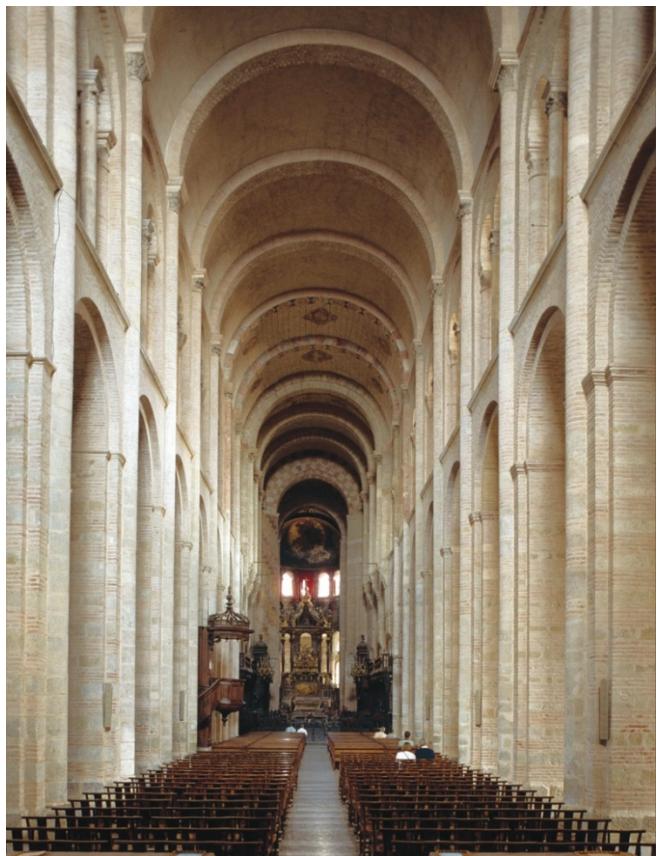
Slika 5.5

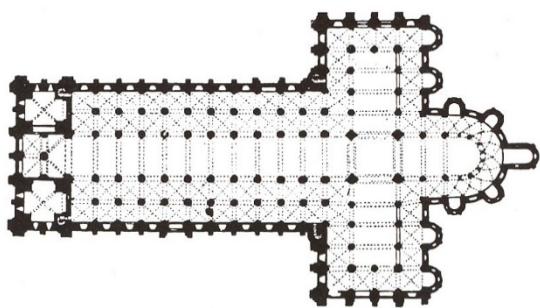
6. naloga

Slika 6.1

Slika 6.1a

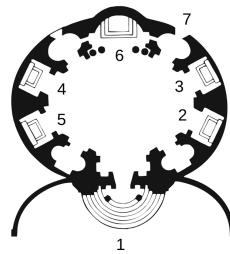
Slika 6.1b

Slika 6.1c

Slika 6.2

Slika 6.2a

Slika 6.2b

7. naloga

Slika 7.1

Slika 7.1a

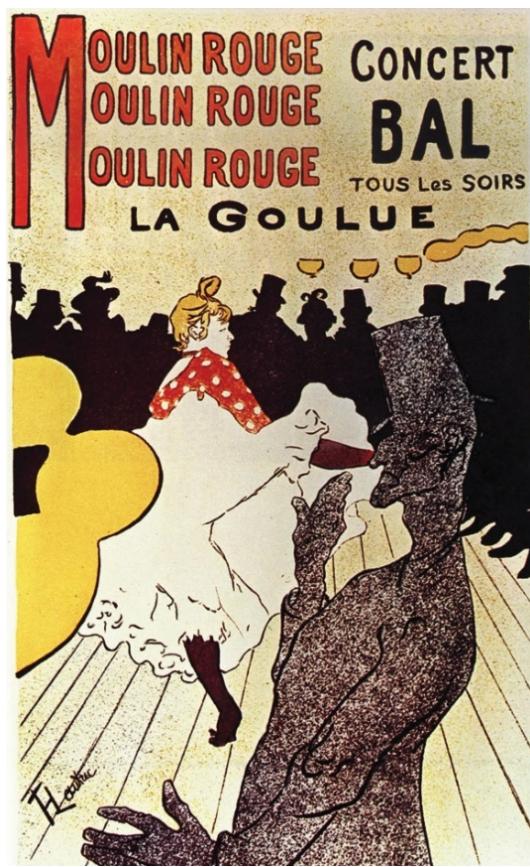
Slika 7.2

Slika 7.2a

8. naloga

Slika 8.1

Slika 8.2